

DAPHNE Belysande exempel

En kränkning av de mänskliga rättigheterna

Kampen mot människohandeln blir en allt viktigare politisk prioritering för Europeiska unionen. Projektet Proyecto Esperanza, baserat i Spanien men med starka kopplingar till flera utvecklingsländer, syftar särskilt till att hjälpa kvinnor som utsatts för sexuell exploatering.

Vare sig de ingår i organiserade kriminella grupper eller tillhör mindre grupper av profitörer som försöker tjäna pengar på mänsklig misär är människosmugglarna runtom i världen ansvariga för att ett okänt antal kvinnor och flickor förs bort för att utnyttjas som arbetskraft, ingå arrangerade äktenskap eller, vilket är det vanligaste, sälja sex. Kvinnor och flickor från fattiga familjer där deras möjligheter till arbete och utbildning är begränsade eller där män har en helt dominerande ställning i samhället riskerar särskilt att utsättas för människosmugglarna. Enligt FN:s beräkningar smugglas 700 000 kvinnor och barn över gränserna varje år.

Människosmugglare och exploatörer tjänar grova pengar på kvinnor som tvingas in i prostitution och de hotar ofta med våld, våldtäkt eller inlåsning för att hindra dem från att fly. Även om kvinnorna lyckas fly är de ofta isolerade i ett samhälle som de inte känner till, utan vänner, lagliga identitetshandlingar eller pengar. Vem kan de vända sig till?

En rad organisationer i EU-länderna erbjuder särskild hjälp, t.ex. härbärge, sjukvård och juridisk hjälp, men de kan inte alltid tillmötesgå alla behov. Ett Daphne-finansierat pilotprojekt för omfattande stöd till kvinnor som säljs för att exploateras sexuellt – känt under namnet ***Proyecto Esperanza*** – syftade till att utarbeta ett omfattande stödprogram baserat på de drabbade kvinnornas omedelbara och framtida behov. Tanken var att återupprätta kvinnornas mänskliga rättigheter.

Stöd dygnet runt

Det speciella med projektet var att kvinnorna bodde tillsammans med den samordnande organisationen *Religiosas Adoratrices, Esclavas del Santísimo Sacramento y de la Caridad* (AASC) i Madrid. Den ursprungliga tanken var att arbeta med 10 kvinnor, men på grund av den stora efterfrågan ökade antalet snabbt till 39. Varje kvinna hade sin egen historia att

berätta och alla fick direkt hjälp och rådgivning. Det krävdes flexibilitet, snarare än standardiserade ingripanden, för att lösa de dagliga problemen.

Människohandel är en global verksamhet där kvinnor säljs från handlare till handlare och ofta flyttas från den första ort där de exploateras så att de blir mer och mer "vilsna". AASC upprättade därför kontakter med internationella organisationer som bekämpar människohandel samt konsulat och icke-statliga organisationer i kvinnornas hemländer, däribland Brasilien, Colombia, Ukraina och Ungern. Detta underlättade arbetet med att utarbeta förebyggande åtgärder och stödande nätverk för kvinnor som återvände hem. Projektet visade att de flesta kvinnor var tacksamma för ytterligare hjälp, även om det fanns en risk att de "brännmärktes" när de kom hem. Fyra kvinnor kunde till exempel återvända med hjälp av NANE i Ungern medan *Missing Persons Family Support Centre* (Centrum för stöd till saknade personers familjer) hjälpte en kvinna från Litauen att återvända hem. Personal vid AASC flyttade ibland över arbetet till vissa av kvinnornas hemländer, bland annat genom att delta i en regional konferens i Sydamerika där organisationer från Colombia, Ecuador, Mexiko, Brasilien och Bolivia samlades för att samordna sin kamp mot människohandeln.

Omfattande övervakning

Stödet till de 39 kvinnorna var den praktiska sidan av projektet, men lika viktigt var nätverket och informationsutbytet med projektpartner i Spanien, Colombia, Italien, Frankrike, Portugal och Nederländerna (även om den nederländska organisationen tyvärr tvingades dra sig ur efter fem månader på grund av finansieringsproblem). Partnererna möttes i Madrid i januari och november 2000 för att utvärdera och sprida information och resultat. AASC Madrid bistod sina systerorganisationer i Burgos, Granada och Sevilla med att hjälpa ytterligare åtta kvinnor och 22 andra kvinnor fick råd och information utan att bo i organisationens lokaler. Projektpersonalen följde varje kvinnas framsteg från ankomstdag till utbildning, arbete eller avresa från Spanien. Detta ledde till att man hittade arbetsmetoder som kunde användas på annat håll och samordnarna fortsatte att utvidga arbetet med kontakter i Dominikanska republiken – ett viktigt "sändarland" – och Storbritannien.

Hot om våld

Kontakten med polis och rättsliga myndigheter var också viktig. Samordnarna framförde de drabbade kvinnornas synpunkter på ett utbildningsseminarium på hög nivå för poliser och tjänstemän från myndigheter. Polisen i sin tur hänvisade kvinnor till ASCC när de sökte hjälp.

Projektledarna var särskilt medvetna om att de boende fortfarande var utsatta för våldshot från sina tidigare hallickar och från människosmugglare. För att skydda dem uppgav ASCC aldrig sin adress i tryckt material och hade inte heller någon webbplats.

Kvinnor som utsatts för människohandel och sexuell exploatering behöver inte bara vård och trygghet, de behöver också återvinna sin värdighet och självrespekt. Projektpersonalen samlade på sig värdefulla erfarenheter av psykosocial och juridisk rådgivning samt arbete inom nätverk i kampen mot denna brottsliga handel.

Projekt: Pilot project for the assistance of women who are the victims of human trafficking for sexual exploitation (Pilotprojekt för stöd till kvinnor som säljs för att utnyttjas sexuellt)

Ref: 99/093/W

Kontaktperson: Aurelia Agredano

Proyecto Esperanza,

RR. Adoratrices Esclavas del Smo. Sacramento y de la Caridad (AASC).

Tfn (34-91) 386 06 43

Fax (34-91) 373 21 41

e-post: aasc.and.pg@planalfa.es